

Muhasebe Enstitüsünden:

KIRKINCI YILINDA TÜRKİYE MUHASEBE EĞİTİMİ SEMPOZYUMU

1979 yılında İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü tarafından başlatılan, ülkemizin en uzun soluklu bilimsel organizasyonu 2019 yılında güzel bir tesadüf ile yine Muhasebe Enstitüsü tarafından düzenlenecektir.

19-23 Nisan 2019 tarihlerinde planlanan toplantının açılış günü yine hoş bir tesadüfle kırk yıl önceki tarihe denk gelmektedir. Doksanlı yıllarda üç kez aksaklık yaşandığı için 2019 toplantısı 38.Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu olarak sıralanacaktır.

1970'li yıllarda İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi öğretim üyesi Prof.Dr.Mustafa A.Aysan'ın bir ideali de Türkiye'deki tüm muhasebe öğretim üyelerini bir araya getirerek, etkin bir muhasebe eğitiminin nasıl yapılabileceğini tartışmaktı. O zamana kadar ülkemizde böyle bir toplantı düzenlenmemişti. 1979 yılının başlarında Muhasebe Enstitüsü Müdürü Prof.Dr.Nasuhi Bursal'ın başkanlığında yapılan bir toplantıda "Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu" isimli bir düzenlemenin yapılması kararı alındı.

O yılların haberleşme olanaklarını sınırlı olmasına rağmen, organizasyon görevini üstlenen üç genç asistan, Ateş Fırat, Haluk Ünal ve Göksel Yücel tarafından dönemin tüm üniversite ve akademilerine ulaşıldı. Sempozyumun 20-21 Nisan 1979 tarihlerinde Marmaris'te düzenlenmesine karar verildi. Büyük şehirler dışında bir yerin tercih edilmesinin temel nedeni, katılımcıların birbirleriyle daha fazla kaynaşmasını sağlamaktı. Muhasebe Enstitüsünün o zamanlardaki mali yapısı katılımcıların, her kurumdan üç kişi olmak üzere, konaklamalarını da üstlenecek kadar güçlüydü. Bu sempozyum, hiçbir yerden bağış alınmadan düzenlenen ilk ve son sempozyumdur. Toplantıya katkı veren onbir üniversite ve akademimizin, 63 öğretim üye ve yardımcısı belki de tarihi bir başlangıçta olduklarını düşünmemişlerdi.

İlk sempozyumda iki gün boyunca düzenlenen toplantı ve paneller sabahın saat dokuzundan akşamın saat altısına kadar devam etmişti. Bu yoğun çalışmaya rağmen katılan öğretim üyeleri birbirleriyle çok iyi kaynaşmışlar ve sadece akademik konuların ele alındığı değil, dostlukların da geliştiği bir toplantı gerçekleşmişti. Yükseköğretim kurumları birbirlerinin muhasebe eğitimlerinin benzerlik veya farklılıklarını görmüş, sempozyumdan duyulan memnuniyet bunun her yıl tekrar isteğini doğurmuştu. Takip eden sempozyumların sahibi yine Muhasebe Enstitüsü olacak, ancak organizasyonu her yıl başka bir kurum üstlenecekti. Nitekim 1980 yılındaki ilk uygulaması (ve aynı zamanda son) II.Sempozyum'da Ege Üniversitesi tarafından yapıldı. Sempozyum Muhasebe Enstitüsü adını da taşıdı. Ancak 1981 yılındaki toplantıyı Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi İşletme Fakültesi düzenlerken ve yine sempozyumun diğer ortağı Muhasebe Enstitüsü iken, o dönemde İ.Ü. yönetiminin ortak çalışmalara karşı görüşü nedeniyle Muhasebe Enstitüsü adı duyurulardan silinmek zorunda kalmıştır. Bu sempozyumdan sonra da böyle bir ortaklık uygulaması yapılmamıştır.

Takip eden yıllarda İstanbul, Ege, Gazi (Ankara İTİA), Marmara (İstanbul İTİA), Anadolu, Ankara, Uludağ, Dokuz Eylül, Hacettepe, Süleyman Demirel, Celal Bayar, Kocaeli, Muğla, Galatasaray ve Selçuk üniversiteleri bayrağı üstün bir başarıyla bir veya birden fazla taşıyarak bu kırk yıla büyük emek vermişlerdir. Bu uzun geçmişte yükseköğretim kurumlarımızda yeniden yapılandırmalar olmuş, bazılarının adı, bazılarının bölümlenmeleri değişmiş, ancak sempozyumlara gösterilen ilgi hep sürmüştür.

Muhasebe Enstitüsü ilerleyen yıllarda, 2000, 2004 ve 2012'de yine sempozyum düzenleyicisi olmuştur.

20 Nisan 1979 tarihinde Muhasebe Enstitüsü Müdürü Prof.Dr.Nasuhi Bursal'ın kırk yıllık serüvenin başlangıcını oluşturan açılış konuşmasından alınan aşağıdaki bölümler kırk yılda çok şeyin gerçekleştiğini, ancak bazı sorunların hala devam ettiğini gözlemek açısından çok ilgi çekicidir.

“Bildiğiniz gibi, muhasebe uygulamaya yönelik bir bilim dalıdır. Bu nedenle, öğrenenlere uygulamada ne derece yararlı olabilecek bilgiler ve yetenekler kazandırılabilirse, muhasebe eğitimi de o derece başarılı olmuş sayılabilir.

Uygulamada yararlılığın temel koşulu, muhasebenin temel fonksiyonunun ve öneminin tam olarak anlaşılmasıdır. Muhasebe sadece bir kayıt düzeni olarak anlaşıldığı sürece, onun gerçek önemini kavrayabilmek olanak dışıdır. Muhasebe bir ülkede tüm ekonomik faaliyetleri izlemeye ve bunların sonuçlarını ortaya koymaya yarayan bir bilgi değerlendirme ve raporlama sistemidir. Gerek mikro ve gerek makro düzeyde, bir ülkede kaynakların kullanımı muhasebeden alınan verilere göre yönlendirilir. Belirli amaçlara tahsis edilen kaynakların ne derece etkin ve verimli kullanıldığı muhasebenin vereceği sonuçlara göre değerlendirilir. Yönetim kararlarının en güvenilir kaynağı muhasebe verileridir. Muhasebenin bu önemli ve geniş kapsamlı fonksiyonunun tam olarak belirlenmesi, kanımca, muhasebe eğitiminin temel amaçlarından biri olmalıdır.

Üzerinde durulması gereken ikinci önemli konu, muhasebe uygulamasında, özellikle varlıkların değerlendirilmesinde ve gelir-giderlerde dönem ayırımı konularında uyulacak ilkelerin ve kuralların öğrencilere yeterince tanıtılmasıdır. Burada muhasebe teorisinin birinci derecede ağırlık taşıdığı şüphesizdir. Ancak, bunun yanında bir ülkede geçerli olan denetim düzeninin ve bu düzenin sorumluluğunu taşıyan muhasebe mesleğinin de bu ilkelerin yerleşip benimsenmesinde büyük bir katkısı vardır. Ülkemizde muhasebe denetiminin ve muhasebecilik mesleğinin yıllardan beri sürüp gelen çabalara rağmen hala yasal temellere oturtulamamış olması, muhasebe eğitimi ve uygulamasını bu yönden adeta bir boşluk içerisinde bırakmaktadır. Bu yüzden, derslerde öğrencilere tanıtılabildiğimiz ilke ve kurallar çoğu kere teorik düzeyde veya daha ziyade vergi ve ticaret kanunlarındaki hükümlerden ibaret kalmaktadır. Sözümlü ettiğim bu boşluk, muhasebe eğitiminin sorumluluğunu artırmaktadır. Bir yandan muhasebede kamu denetiminin ve mesleki örgütlenmenin gelişmiş olduğu yabancı ülkelerdeki tecrübelerden yararlanarak, öte yandan ülkemizin özel koşullarını ve ihtiyaçlarını gözönünde tutarak, ülkemiz için gerekli olacak genel kabul görmüş muhasebe ilkelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak muhasebe eğitiminin temel konularından birisini teşkil etmektedir.

Muhasebe eğitimi açısından önemli olan üçüncü konu, eğitimde kullanılacak yöntem ve tekniklerin geliştirilmesidir. Muhasebe bir bilgi toplama, değerlendirme ve raporlama olduğuna göre, zamanla işletmelerin tüm bilgi sistemi içinde önemli bir alt sistem niteliğini kazanmaktadır. Bu durum muhasebe ve bilgisayar ilişkilerini ön plana çıkarmaktadır. Bununla paralel olarak, muhasebede uygulanan kantitatif değerlendirme teknikleri önemini artırmaktadır. Ancak bu arada, kantitatif yöntemler yanında, davranışsal yaklaşımların da muhasebede giderek önem kazandığı gözden uzak tutulmamalıdır. Bütün bu gelişmeler, muhasebecilerin işletmenin çeşitli fonksiyonları hakkında daha fazla bilgi sahibi olmasını zorunlu hale getirmektedir. Kısacası: Muhasebe kimlere ne zaman, ne tür bilgi gerekeceğini bilmek ve bu bilgileri ilgili yöneticilere en anlamlı biçimde sunmak zorundadır.”

1979 yılının ilk oturumunu yöneten Prof.Dr.Mustafa A.Aysan'ın başlangıç konuşmasının şu bölümü ise bir hayalin gerçekleşmiş olduğunu göstermektedir.

“Bu toplantı, umarım ki gelecek yıllarda ikincisi, üçüncüsü, dördüncüsüyle birbirini izleyecek ve bizler zaman zaman bir araya geleceğiz.”

Denizli, Pamukkale'de düzenlenecek “Kırk Yılın Muhasebesi ve Yeni Hayallerimiz” başlıklı 2019 sempozyumunun başarısı genç akademisyenler başta olmak üzere, ülkemiz üniversitelerinin muhasebeye emek veren bilim insanlarını ağırlamak ve onlara belki hatırı bir kırk yıl daha sürecek bir acı kahve daha sunabilmektir. Muhasebe Enstitüsü olarak, bunu da ancak tüm muhasebe eğitimcilerinin sempozyumlara katkısıyla yapabileceğimize inanıyoruz.